

Justitiedepartementet

Polisenheten

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 9–10 juni 2016

Dagordningspunkt 5

ECRIS: Förslag till direktiv om ändring av rådets rambeslut 2009/315/RIF vad gäller utbyte av information om tredjelandsmedborgare och vad gäller det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris), samt om upphävande av rådets beslut 2009/316/RIF (första behandlingen)

=Lägesrapport/riktlinjedebatt

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM47, kommissionens förslag COM(2016)7 slutlig, interinstitutionellt ärende 2016/0002 (COD)

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: 3 mars 2016 överläggning med justitieutskottet.

Bakgrund

Det existerande systemet för automatiserat utbyte av uppgifter ur kriminalregister (ECRIS) omfattar idag endast domar mot EU-medborgare. Detta medför att många tredjelandsmedborgares tidigare brottslighet kan förbli okänd när de lagförs för nya brott i andra medlemsländer. För att avhjälpa denna brist presenterade kommissionen i januari i år ett förslag till ett särskilt index för dömda tredjelandsmedborgare.

Förslaget innebär att den existerande EU-lagstiftningen om kriminalregisterutbyte utökas till att även omfatta tredjelandsmedborgare som döms inom EU. Beträffande tredjelandsmedborgare föreslogs en utökning av skyldigheten att lagra och utbyta vissa uppgifter för att underlätta identifiering.

Parallellt med förhandlingarna i rådsarbetsgruppen har kommissionen hållit expertmöten om vilken teknisk lösning som systemet ska baseras på.

Under förhandlingarna har medlemsstaterna förkastat kommissionens ursprungliga förslag att skapa 28 decentraliserade sökindex över alla medlemsstaters dömda tredjelandsmedborgare. Därefter har kommissionen tagit fram ett nytt och mer kostnadseffektivt förslag med ett centraliserat index som en stor majoritet av medlemsstaterna har kunnat stödja.

Vid rådet för rättsliga och inrikes frågor den 9–10 juni planerar ordförandeskapet för en lägesrapport och en riktlinjedebatt om valet av teknisk lösning.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 82.1 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF). Beslut fattas enligt ordinarie lagstiftningsförfarande, vilket kräver kvalificerad majoritet i rådet samt enighet med Europaparlamentet.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens förslag om att utöka det nuvarande kriminalregisterutbytet till att även omfatta dömda tredjelandsmedborgare. Förslaget gör den nuvarande regleringen om automatiserat kriminalregisterutbyte mer heltäckande och skapar samtidigt en mekanism för säker identifiering av dömda tredjelandsmedborgare. Detta avhjälpas de brister som finns i nuvarande system och som gör att många tredjelandsmedborgares tidigare brottslighet förblir okänd när de lagförs för nya brott i andra medlemsstater.

EU-regleringen måste ta hänsyn till grundläggande fri- och rättigheter och till nationell straff- och processlagstiftning. Nya skyldigheter att lagra och göra personuppgifter tillgängliga behöver prövas mot kraven på skydd av den personliga integriteten. Förutsättningarna för att ta upp fingeravtryck bör även fortsättningsvis regleras i nationell lagstiftning.

När det gäller valet av teknisk lösning för tredjelandsindexet menar regeringen att Sverige bör välkomna att inriktningen nu är att skapa ett centraliserat indexsystem för både fingeravtryck och andra personuppgifter för att söka efter i vilken medlemsstat det finns domar

mot tredjelandsmedborgare. Det ger en enklare, säkrare och billigare lösning än de ursprungligen föreslagna decentraliserade indexfilerna.

Sverige bör verka för en längre genomförandetid än den föreslagna tiden på tolv månader, med hänsyn till behovet av lagstiftningsåtgärder och till behovet av teknisk utveckling.

Europaparlamentets inställning

LIBE-utskottet planerar att rösta om rapportörens förslag den 30 maj.

Förslaget

Den centraliserade lösningen som kommissionen nu föreslagit innebär en skyldighet att lagra alfanumeriska identitetsuppgifter och fingeravtryck från dömda tredjelandsmedborgare i ett centralt indexsystem. Detta föreslås förvaltas av EU:s myndighet för gemensamma IT-system på området för brottsbekämpning och gränskontroll (eu-LISA). Vid sökning i indexsystemet ska medlemsstaterna kunna få träff/ingen träff och en hänvisning till i vilken/vilka medlemsstater det finns information om domar mot den aktuella tredjelandsmedborgaren. Den sökande medlemsstaten kan därefter begära att identifierade medlemsstater lämnar ut fullständiga uppgifter om domar genom det existerande ECRIS-systemet.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

ECRIS har genomförts i svensk lagstiftning främst genom ändringar i lagen (1998:620) och förordningen (1999:1134) om belastningsregister, lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), polisdatalagen (2010:361) och polisdataförordningen (2010:1155). Dessa regler kommer att behöva anpassas till det nya direktivet.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för de senast presenterade centraliserade alternativen anges sammantaget vara betydligt lägre än för de ursprungliga ”decentraliserade” lösningarna. Dessutom anges vid en centraliserad lösning en större andel av kostnaderna falla på kommissionen och eu-LISA medan en mindre andel faller på medlemsstaterna.

Drift- och underhållskostnader kommer på EU-nivå att finansieras genom EU-LISA:s budget. På nationell nivå kommer drift och förvaltning att finansieras genom Polismyndighetens budget, precis som är fallet med nuvarande ECRIS.

Sverige kommer att verka för att kommande förslag finansieras genom omprioriteringar inom EU:s budgetram. De kostnader som kan uppstå för statens budget förväntas kunna hanteras inom givna ramar.